

II. RECENZJE I NOTY

NORBERT G. PIKUŁA, KATARZYNA JAGIELSKA, KATARZYNA BIAŁOŻYT (RED.), *Rynek pracy, kariera zawodowa. Wyzwania dla edukacji*, Wydawnictwo Naukowe „Śląsk”, Katowice 2016, ss. 181

W roku 2016 ukazała się książka pod redakcją Norberta G. Pikuły, Katarzyny Jagielskiej i Katarzyny Białożyt, zatytułowana *Rynek pracy, kariera zawodowa. Wyzwania dla edukacji*. To opracowanie zbiorowe wpisuje się w obszar problematyki dotyczący kształcenia na potrzeby rynku pracy w perspektywie wyzwań gospodarki rynkowej. Wielość form kształcenia pozwala na wszechstronny rozwój człowieka, który może dokonać wyboru zawodu i rozwijać swoje zainteresowania, a następnie mieć również oczekiwania wobec ofert pracy. Dokonujące się współcześnie przeobrażenia na rynku pracy powodują, że pojawiają się nowe utrudnienia, ale jednocześnie i nowe szanse w kreowaniu kariery zawodowej. W tej kwestii konieczna jest adekwatna do warunków edukacja. Potrzeba zatem nieustannej diagnozy rynku pracy do potrzeb owej edukacji, przed którą jawią się, w związku z tym, nowe wyzwania. Celem niniejszej książki, jak wskazują we wstępie Redaktorzy, jest zwrócenie uwagi na tę potrzebę współczesności w odniesieniu do nowoczesnej edukacji.

Książka składa się z trzech głównych części. Pierwsza zatytułowana jest *Edukacja wobec wyzwań rynku pracy*. Artykuł otwierający, autorstwa Anny Marii Wójcik, nosi tytuł: „Zawód edukatora ekologicznego nową perspektywą w rozwoju kariery zawodowej studentów kierunków przyrodniczych”. Jest to tekst badawczy, w którym Autorka przedstawia wyniki przeprowadzonych badań dotyczących zainteresowania studentów kierunków przyrodniczych zawodem edukatora ekologicznego.

W drugim zaś tekście omawianej książki, zatytułowanym „Płeć jako determinanta rozwoju zawodowego studentów turystyki a potrzeby rynku pracy. Wybrane aspekty”, Bożena Alejsiak omawia zagadnienie rozwoju zawodowego młodych ludzi ostatniego roku studiów. Na podstawie przeprowadzonych badań jakościowych wskazuje na występujące różnice między kobietami i mężczyznami w wybranych obszarach związanych z rozwojem zawodowym.

Autorką kolejnego artykułu „Pierwsza praca. Oczekiwania i obawy młodzieży kończącej zasadniczą szkołę zawodową” jest Monika Mazur-Mitrowska. Ostatni zaś tekst pierwszej części książki jest zatytułowany „Młodzież szkół gimnazjalnych wobec obowiązków szkolnych”. Justyna Meissner-Łozińska wskazuje w nim na stosunek młodzieży gimnazjalnej do takich kategorii moralnych, jak: obowiązkowość i odpowiedzialność. Przedstawione wnioski z badań stanowią uzasadnienie dla wzmocnienia działań wychowawczych w kierunku pogłębiętego rozumienia badanych wartości i kształtowania postaw z tym związanych.

Część druga recenzowanej książki nosi tytuł: *System doradztwa w rozwoju kariery zawodowej* i zawiera dwa teksty. Pierwszy z nich to artykuł Mariana Piekarskiego: „Doradztwo zawodowe w edukacji a rozwój kariery zawodowej ucznia”. Podjęta jest w nim kwestia doradztwa zawodowego w systemie oświaty, w kontekście zmian zachodzących w edukacji i na rynku pracy, w odniesieniu do planowanej kariery zawodowej.

W kolejnym artykule Justyna Bojanowicz również podejmuje zagadnienie roli doradztwa zawodowego w kształtowaniu kariery, która rozpoczyna się od decyzji o kierunku kształcenia. Wskazuje ona na pilną potrzebę organizowania i ewaluacji doradztwa zawodowego na etapie kształcenia poprzedzającego etap studiów.

Trzecia część omawianej pracy została zatytułowana: *Zjawisko marginalizacji w zmieniającym się rynku pracy*. Znajduje się w tej części pięć artykułów. Pierwszy, autorstwa Joanny Wróblewskiej-Skrzek, nosi tytuł: „Trudny start. Sytuacja zawodowa młodych dorosłych”. Autorka ukazuje w nim aktywność na rynku pracy młodych osób w Polsce, a także elementy utrudniające podjęcie pracy we wczesnym okresie życia zawodowego.

Tekst Norberta G. Pikuly i Katarzyny Białożyty zatytułowany „Aktywność zawodowa osób po 55. roku życia w Polsce i Unii Europejskiej – analiza porównawcza” wpisuje się w społeczną dyskusję nad koniecznością racjonalnego wykorzystania doświadczenia, umiejętności, wiedzy osób starszych na rynku pracy. Wynika to z procesu starzenia się społeczeństw w Europie, co w sposób bezpośredni wpływa na potencjalne zasoby pracownicze.

Tekst Katarzyny Jagielskiej „Jakość życia w pracy i jej wpływ na jakość życia osób starszych” dotyczy próby odpowiedzi na pytanie o uzależnienie decyzji osób starszych, dotyczącej aktywności na rynku pracy, od ich satysfakcji z pracy. W kolejnym zaś tekście „Kwestia bezrobocia na Ukrainie – problemy i sposoby ich rozwiązywania” Larysa Lukianova ukazuje bezrobocie jako problem makroekonomiczny. Przedstawia dwie propozycje jego rozwiązania na terenie Ukrainy. Natomiast w ostatnim tekście omawianej książki *Rynek pracy, kariera zawodowa. Wyzwania dla edukacji* Sylwester Bębas podejmuje zagadnienie „Preferencji młodzieży, osób bezrobotnych i pracodawców dotyczących zatrudnienia na przykładzie regionu piotrkowskiego”.

Podsumowując całość recenzowanej pracy zbiorowej, należy stwierdzić, że treści w niej zawarte są bardzo aktualne, dotyczą bowiem problematyki edukacji, rozwoju kariery na rynku pracy w czasach współczesnych w obliczu dokonujących się zmian społeczno-kulturowych. W książce podkreślane są nowe wyzwania

nia dla edukacji, celem lepszego przygotowania absolwentów do potrzeb rynku pracy. Zawiera ona elementy wskazań dla działalności edukacyjnej na różnych etapach kształcenia. Poszczególne teksty skłaniają do pogłębionej refleksji nad sytuacją na rynku pracy w Polsce i Europie.

Całość opracowania uzmysławia potrzebę ciągłego doskonalenia się, rozwoju zawodowego, aby można było mieć satysfakcję z pracy zawodowej, a poprzez tę pracę dążyć ku pełni człowieczeństwa. W tym kontekście istnieje pilna potrzeba edukacji przygotowującej do podjęcia wyzwań na rynku pracy, dobrze funkcjonującego systemu doradztwa zawodowego w perspektywie rozwoju zawodowego, a także formacji osobowościowej uczniów oraz studentów. Te niełatwe zadania, stojące przed całym społeczeństwem, domagają się rozważnej strategii działań w ich wdrażaniu, w sposób adekwatny do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy.

Z wymienionych tu racji niniejsza publikacja może z powodzeniem służyć pomocą w refleksji naukowej nad omawianymi zagadnieniami, a jej adresatami mogą być także pracownicy instytucji oświatowych, urzędów pracy, instytucji zmagających się z problemem bezrobocia, doradcy zawodowi, a także studenci kierunków pedagogicznych, pracy socjalnej, jak również innych kierunków społecznych i humanistycznych, a także wszyscy zainteresowani problematyką zmieniającego się współcześnie rynku pracy, bezrobocia, doradztwa zawodowego.